

Jog és birodalmi kegy

2024 március 06. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

2

Átlag: 2 (1 szavazat)

Mérték

Nyissuk ki a szemünket, és lássuk...

A történelem nagy birodalmai olyan kisebb államalakulatokból n?ttek ki, amelyekben a kor általános viszonyaihoz képest magas fokú jogbiztonság uralkodott. Ahol csak a kard törvénye létezett, mindig legfeljebb ideig-óráig tudott fennmaradni a birodalom, bármilyen hatalmas is volt összeomlása el?tt. Görögországban a (viszonylag sz?k kör?) demokrácia, Perzsiában a vallásszabadság, Rómában pedig a római jog volt az, ami egy nagy kultúra alapjainak megszilárdulását lehet?vé tette. Amikor ezeket a jogokat felváltotta a birodalmi kegy, még a látszólagos progresszió is a hanyatlás magjait rejtette magában. Most úgy örülhetünk egyes államok határvédelemhez való jogának birodalmi kegyként való elismerésének, mint annak, hogy Pilátus elenged egy rabot a börtönb?l.

A háború utáni Európában vitán felül állt egy nemzetek közötti együttm?ködés, szövetség megszervezése. Egyfel?l a háború utáni újraépítés, másfel?l Európa Amerika mögött hanyatló relevanciájának feltámasztása miatt is jó ötletnek t?nt. Mindez megfejelve a NATO-szövetség véd?hálójával, egy olyan álomnak t?nik, amely lezárhatja Európa vérzivataros háromezer évét. És hogy ez biztosan így legyen, találunk egy f?várost is ennek az egész szövetségnek, ahol jótét lélek bürokraták vigyázzák, hogy minden európai polgárt ugyanazon jogok illessék meg.

Eddig a plakátszöveg. Aztán 2010 után jött az *apróbet?s* rész. Merthogy ezen az állatfarmon is vannak egyenl?bbek, mert vannak akik *jobban tudnak egyenl?ek lenni*. Annyira egyenl?ek tudnak lenni, hogy képesek színtelen, szagtalan, s?t halmazállapot nélküli masszává válni, amely kedv szerint gyúrható, ízesíthet?, színezhet?, attól függ?en, hogy éppen mire van szükség. Ebben a – jakab péteri képzavarral élve – ideológiai párizsiban feloldódik a különbség importált és hazai között, valódi és m?vi alapanyag között: táplálék és méreg között.

Ebben a kontextusban pedig már nagyon nehéz értelmezni a jogállamiság kérdését. Mert ha a jogállamiságot a jogállamilag megfelel? értelmezés szerint nézzük – vagyis a jog jelentését nem változtatjuk meg kényünk szerint–, akkor nem értelmezhet? az az ideológiára alapozott kodifikációs csapongás, amit az Európai Parlamentben – vagy a Fehér Házban– törvényhozásnak neveznek.

Ulpianus neves római jogtudós szerint– ha már a rómaikat emlegettük– a jog a jó és méltányos m?vészete (*ius es ars boni et aequi, ahol az aequi valójában méltányost jelent, nem egyenl?t– a szerk.*). Ebb?l a kijelentésb?l a jogállamiság fogalmára is következtetni lehet: a jog nem azt hivatott szolgálni, hogy eltér? körülmények mellett is azonos eredményeket kapjanak alanyai, hanem azt, hogy mindenki a körülményei szerint méltányos bánásmódban részesüljön. Ergo nem tiszte a jognak lehet?vé tenni, hogy egy férfinak *joga legyen* szülni, ellenben kötelessége egy n? számára– példánál maradva– a szülés esetén ?t megillet? jogokat biztosítani. Ennek az alapelvnek a szentsége lehetne a jogállamiság egyik meghatározása.

Amikor a jog alapvet? funkcióját megváltoztatják tehát, az valójában a jogállamiság megsértése. Amikor az egyes tagállamokat megillet? jogot, mint birodalmi kegyet gyakorolják a jog kötelezettjei, akkor már nem jogállamiságról beszélünk, hanem valami egészen másról. Amikor Magyarországnak diplomáciai man?verek sorát kell felvonultatnia a 2004-ben aláírt csatlakozási szerz?dés alapján járó uniós források elnyeréséért 20 évvel kés?bb, akkor az nem jogállamiság. Vagy ha az USA egyik tagállamának bíróságon kell kiküzdenie, hogy saját költségén, saját katonáival védhesse meg saját határait az illegális bevándorlóktól, az sem jogállam.

Képzeljük el azt a képtelen helyzetet, hogy úgy állunk, mint Texas: egy föderális államszervezet liberális vezetése mindenképp illegális bevándorlókat szeretne importálni, azonban ennek a *logisztikai útvonalnak* éppen útban van hazánk. Csakhogy mi még átvonuló migránsokat sem szeretnénk, ezért saját pénzb?l kerítést húzunk a határra, hogy megvédjük azt, kivezényeljük saját katonáinkat. Mindezt csak azért, hogy 2000 kilométerrel arrébbról valaki aztán kioktasson minket. Majd amikor már pattanásig feszül a vita, kegyet gyakorolnak, és hagyják, hogy tegyük, amit akarunk. Saját költségünkön, és elvéve a nekünk járó forrásokat.

Most, hogy ezt elképzeltük, nyissuk ki a szemünket, és lássuk: ezen már túl vagyunk. Most éppen Texas játszik végig az USA-ban egy hasonló játszmát. Ennél az egésznél pedig már csak az lehetne rosszabb, ha az egész kálváriánk közepette a szomszédban valaki azért építene kerítést, rajta kapukkal, „hogy legyen min bejönniük” a bevándorlóknak.

Fotó: MTI/EPA/Filip Singer

Szalai Szilárd - www.pestisracok.hu

Ajánló